

Hvězdárna v Rokycanech, p.o.
Voldušská 721
Rokycany
337 11

Telefon: 371722622
e-mail: hvezdarna@hvr.cz
www stránky: <http://hvr.cz>

Program

LEDEN 2015

Pozorovací čtvrtky:

pozorování pro veřejnost. Za jasného nebe sledování zajímavých objektů na večerní obloze (prátce po soumraku Mars, koncem ledna největší planeta sluneční soustavy Jupiter a její Galileovské měsíce; Měsíc v první dekádě úplňkový a v závěru měsíce úzký „dorůstající“ srpek). Při nepříznivém počasí možnost prohlídky výstavy fotografií či programu v sálu.

Začátek programu každý čtvrtek v 18 hodin.

Pozorování sluneční fotosféry:

Za jasného počasí pozorování dalekohledem. Za nepříznivých povětrnostních podmínek prohlídka hvězdárny a seznámení se s její historií a současností.

Program možno uskutečnit Po až Čt v čase od 8 do 12 hod.

Programy pro školy:

Dle zvláštní nabídky. Je možno si zajistit termíny na školní rok 2014/2015.

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

Zvláštní nabídka:

Pro skupiny (10 návštěvníků a více) lze po dohodě zorganizovat večerní pozorování či besedy na dohodnutá témata i v jiných termínech než je výše uvedená otvírací doba Hvězdárny v Rokycanech pro veřejnost.

Nutno dohodnout předem osobně, písemně či telefonicky.

Astronomický klub:

První pracovní čtvrtek v měsíci (tedy **8. ledna 2015**) se uskuteční na **Hvězdárně v Rokycanech** podvečerní setkání zájemců o astronomii s tematikou aktuálních informací o obloze nadcházejícího období. Účastníci budou mít možnost zeptat se na otázky z astronomie, které je zajímají, případně se pochlubit svými pozorovatelskými úspěchy atp.

Začátek od 17:00 hod.

Vstupné: 15,- Kč

členové ČAS a skupiny Pegas zdarma

Zajímavosti na obloze

leden 2015

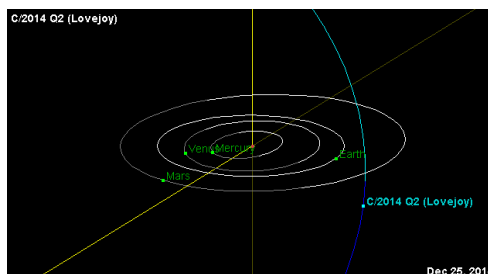
Opožděná vánoční kometa

Na naši noční a později i večerní oblohu se od jihu přesouvá velice zajímavá kometa. Australský amatérský astronom Terry Lovejoy má po objevu mimořádně jasné jižní komety C/2011 W3 (Lovejoy), kterou jsme měli možnost zahlédnout částečně i od nás ze severní polokoule, na svém kontě další zajímavý úlovem. Řeč je o kometě označené jako C/2014 Q2 (Lovejoy)

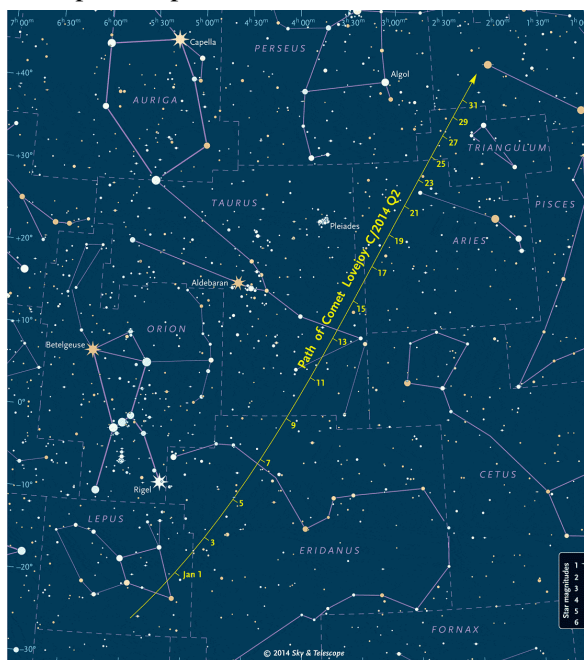
Kometa C/2014 Q2 (Lovejoy) s vysokou pravděpodobností u Slunce již jistě několikrát byla a všechny své průlety kolem naší mateřské hvězdy přežila. A jak se zdá, budeme ji mít možnost tentokrát vidět jako jasnou vlasatici na hranici viditelnosti pouhým okem.

Když byla C/2014 Q2 17. srpna 2014 objevena, jen málokterý astronom by se odvážil tvrdit, že dosáhne viditelnosti pouhým okem. První odhady dokonce hovořily jenom o 11. mag v maximu jasnosti. Po upřesnění dráhy se předpovídané maximum jasnosti pohybovalo někde mezi 8. a 9. mag. Nicméně právě díky skutečnosti, že kometa je, jak se zdá, už starším tělesem, začala překvapivě rychle zjasňovat a překonává veškeré předpoklady. Nyní očekávané maximum jasnosti tedy stále více zvyhodňuje menší dalekohledy a od poloviny listopadu se dokonce stala natolik jasnou, že ji astronomové mohli zahlédnout i pouhým okem. Celý podzim a vlastně i začátek zimy ovšem byla pro pozorovatele na severní polokouli skryta hluboko pod obzorem. To se ale právě v těchto dnech začíná měnit.

Kometa bude v průběhu ledna rychle stoupat mezi zimními souhvězdími (Zajíc, Eridanus, Býk) na naši oblohu. Následně ve druhé polovině ledna projde i Beranem a Trojúhelníkem do Andromédy, kde se stane již cirkumpolární. Její dráha je zřejmá z připojeného obrázku. Nejlepších pozorovacích podmínek, kdy bude vlasatice nad jihem, se dočkáme před půlnocí a tento čas se bude pomalu posouvat k večerním hodinám.

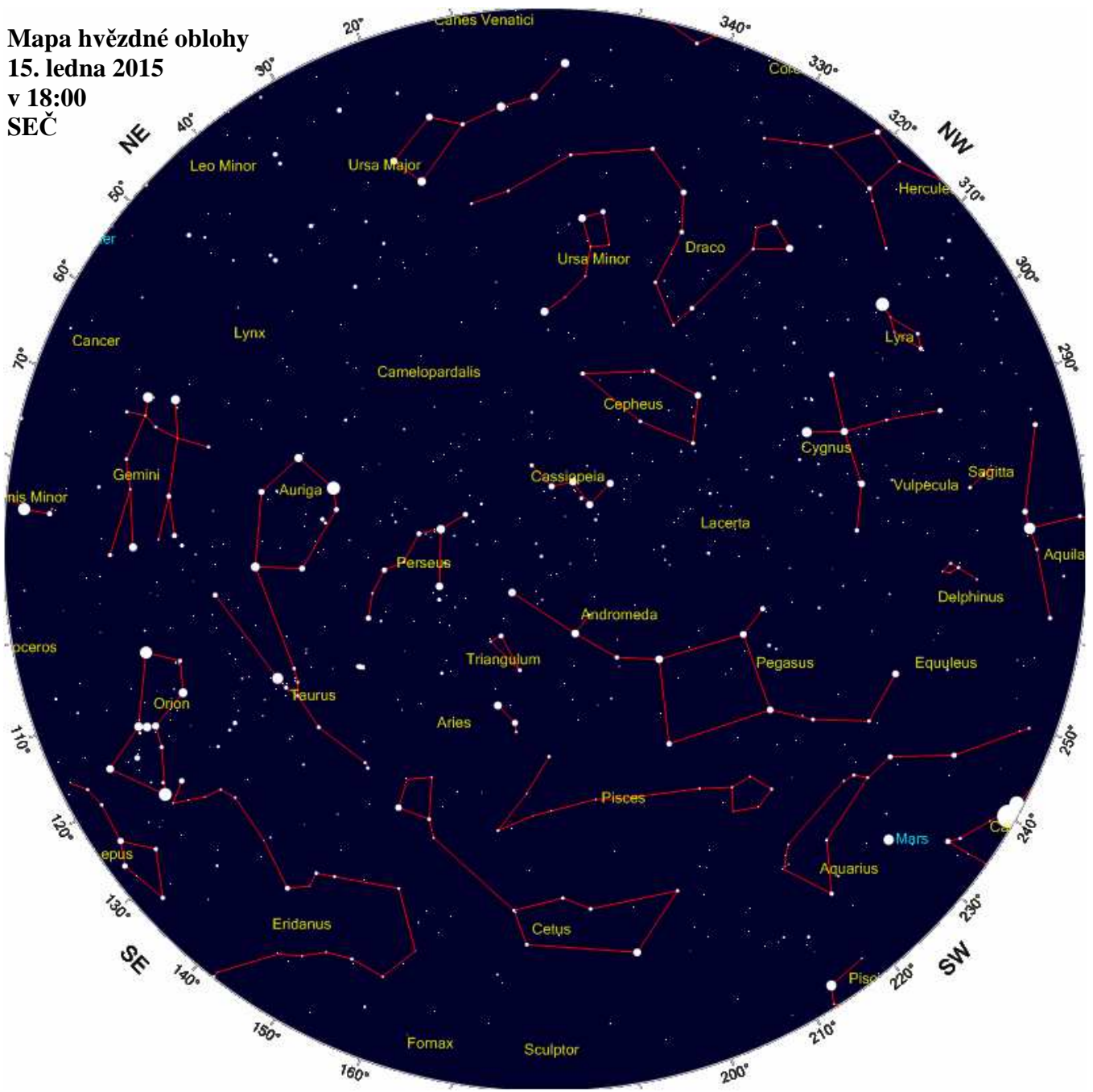
Vypadá to tedy, že se máme na co těšit. Kometa nás neustále překvapuje a i kdyby se nyní její zjasňování úplně zastavilo, dosáhla by v maximu jasnosti nádherných 6 mag, díky čemuž by se stala pěkným objektem i pro malé triedry. Rychlost zjasňování se v dalších dnech pravděpodobně zpomalí, úplné zastavení je snad vyloučené. Nejpravděpodobnější variantou je nyní ta, která počítá v maximu s 5 mag. To by kometa byla viditelná i pouhým okem. Pozorovatel by ovšem musel být v místech s velmi malým světelným znečištěním a na obloze by nesměl rušit Měsíc. Kometa ale může překvapit a takto rapidně zjasňovat až do maxima jasnosti, čímž by dosáhla, zatím ještě teoretické, 4 mag.

Dalším příjemným překvapením může být takzvaná perihelová asymetrie, což v praxi znamená pomalejší slábnutí po průchodu přísluním. Tento jev je opět pozorován prakticky výhradně u komet, které u Slunce již několikrát byly. Pokud by k něčemu takovému došlo i u C/2014 Q2 (Lovejoy), znamenalo by to, že bychom mohli kometu sledovat v binokulárech či v menších dalekohledech celou první polovinu roku 2015. To už ale je asi až příliš velký optimizmus.

Takže těšme se, že kometa C/2014 Q2 (Lovejoy) se nejspíše stane nejjasnější kometou roku 2014 a je velmi pravděpodobné, že půjde i o nejjasnější kometu roku 2015. Je potřeba využít každou příležitost k jejímu pozorování, kterou nám lednové počasí poskytne.

Mapa hvězdné oblohy
 15. ledna 2015
 v 18:00
 SEČ

Fáze Měsíce
 v lednu
 2015

